

ORDIN Nr. 25 din 9 martie 2004

pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind centrele de zi pentru copiii cu dizabilitati

EMITENT: MINISTERUL MUNCII, SOLIDARITATII SOCIALE SI FAMILIEI
AUTORITATEA NATIONALA PENTRU PROTECTIA COPILULUI SI ADOPTIE
PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 247 din 22 martie 2004

În temeiul prevederilor Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 12/2001 privind înfiintarea Autoritatii Nationale pentru Protectia Copilului si Adoptie, aprobata si modificata prin Legea nr. 252/2001, si ale art. 9 alin. (3) din Hotarârea Guvernului nr. 770/2003 privind organizarea si functionarea Autoritatii Nationale pentru Protectia Copilului si Adoptie,

secretarul de stat al Autoritatii Nationale pentru Protectia Copilului si Adoptie emite prezentul ordin.

ART. 1

Se aproba Standardele minime obligatorii privind centrele de zi pentru copiii cu dizabilitati, prevazute în anexa care face parte integranta din prezentul ordin.

ART. 2

Prezentul ordin intra în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2005.

Secretarul de stat al Autoritatii Nationale
pentru Protectia Copilului si Adoptie,
Gabriela Coman

ANEXA 1*)

*) Anexa este reprodusa în facsimil.

STANDARDE MINIME OBLIGATORII PRIVIND CENTRELE DE ZI PENTRU COPIII CU DIZABILITATI

Centrele de zi pentru copiii cu dizabilitati, denumite în continuare CZD, sunt servicii pentru protectia copilului a caror misiune este de a preveni abandonul si institutionalizarea copiilor, prin asigurarea, pe timpul zilei, a unor activitati de îngrijire, educatie, abilitare-reabilitare, recreere-socializare, consiliere, dezvoltare a deprinderilor de viata independenta, orientare scolara si profesionala etc. pentru copii, cât si a unor activitati de sprijin, consiliere, educare etc. pentru parinti sau reprezentantii legali, precum si pentru alte persoane care au în îngrijire copii.

Serviciile oferite de CZD sunt complementare demersurilor si eforturilor propriei familii, asa cum decurg din obligatiile si responsabilitatile parintesti, precum si serviciilor oferite de unitatile de învățământ si de alti furnizori de servicii, corespunzator nevoilor individuale ale copilului în contextul sau socio-familial.

Standardele minime obligatorii prezente sunt complementare, în mod particular, cu urmatoarele documente:

1. Standardele minime obligatorii pentru centrele de zi, cu urmatoarele exceptii, modificari si completari:

- Standardul 1, Activitati de informare la nivelul comunitatii - standardul si procedurile 1.1., 1.2., 1.3.
- Standardul 2, Relatii de colaborare activa cu familiile copiilor care frecventeaza centrul de zi - rezultatul si procedura 2.2.
- Standardul 3, Programul personalizat de interventie - procedurile 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.6 si o procedura în plus
- Standardul 5, Activitati educationale - procedurile 5.2., 5.3., 5.5. si 5.6.
- Începând cu Standardul 6 se schimba numerotarea, deoarece se introduce un standard în plus si anume, Activitati de abilitare si reabilitare
- Standardul 6 care devine Standardul 7, Activitati recreative si de socializare - standardul, procedurile 6.3. (7.3.), 6.4. (7.4.)

- Standardul 7 care devine Standardul 8, Orientare scolara si profesionala si consiliere psihologica - titlul, rezultatul si procedura 7.1. (8.1.)
- Standardul 8 devine Standardul 9, Consiliere si sprijin pentru parinti
- Standardul 9 care devine Standardul 10, Locatia, resurse financiare si baza materiala - procedura 9.2. (10.2.) si o procedura în plus
- Standardul 10 devine Standardul 11, Administrare si management
- Standardul 11 devine Standardul 12, Planul anual de actiune
- Standardul 12 devine Standardul 13, Recrutarea si angajarea personalului
- Standardul 13 care devine Standardul 14, Formarea initiala si continua a personalului - procedurile 13.2. (14.2.), 13.3. (14.3.)
- Standardul 14 devine Standardul 15, Supervizarea
- Standardul 15 care devine Standardul 16, Protectia copilului împotriva abuzurilor - procedura 15.1. (16.1.) si (I)15.2.2. ((I)16.2.2.)
- Standardul 16 care devine Standardul 17, Activitati de colaborare cu profesionistii si institutii relevante - procedurile 16.1. (17.1.), 16.2. (17.2.), 16.4.(17.4.);
- 2. Ghidul metodologic pentru evaluarea copilului cu dizabilitati si încadrarea într-un grad de handicap;
- 3. Alte standarde minime obligatorii pentru servicii adresate copiilor cu dizabilitati.

Standardele sunt grupate pe urmatoarele arii de interes:

Informare si relatii cu comunitatea

1. Activitati de informare la nivelul comunitatii
2. Relatii de colaborare activa cu familiile copiilor care frecventeaza centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati

Activitati

3. Programul personalizat de interventie
4. Programul zilnic al copiilor
5. Activitati educationale
6. Activitati de abilitare si reabilitare
7. Activitati recreative si de socializare
8. Sprijin pentru orientare scolara si profesionala si consiliere psihologica
9. Consiliere si sprijin pentru parinti

Administrare si management

10. Locatia, resurse financiare si baza materiala
11. Administrare si management
12. Planul anual de actiune

Resurse umane

13. Recrutarea si angajarea personalului
14. Formarea initiala si continua a personalului
15. Supervizarea

Colaborare interinstitutionala

16. Protectia copilului împotriva abuzurilor
17. Activitati de colaborare cu profesionistii si institutii relevante

INFORMARE SI RELATII CU COMUNITATEA

Standardul 1	<p>Activitati de informare la nivelul comunitatii</p> <p>Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati dezvolta actiuni de informare la nivelul comunitatii în ceea ce priveste serviciile oferite si beneficiile acestora pentru copii si familiile acestora. Centrul promoveaza integrarea/includerea sociala deplina si activa a copiilor cu dizabilitati.</p>
--------------	---

Rezultat	Comunitatea cunoaste serviciile de care copiii beneficiaza sau pot beneficia prin intermediul centrului de zi pentru copiii cu dizabilitati.
Cerinte pentru implementarea standardului 1	
1.1.	CZD initiaza si organizeaza actiuni de informare a comunitatii în ceea ce priveste serviciile oferite, rolul sau în comunitate, accesarea si modul de functionare, precum si despre importanta existentei acestor servicii pentru sprijinul, reabilitarea si integrarea/includerea sociala a copiilor cu dizabilitati din comunitate.
1.2.	Cel putin o data pe an, CZD sprijina organizarea de campanii de sensibilizare a comunitatii referitoare la prevenirea abandonului si institutionalizarii copiilor în general, precum si la problematica copiilor cu dizabilitati în particular.
1.3.	CZD publica date relevante despre activitatea sa, precum si despre problematica copiilor cu dizabilitati, în mod periodic. Continutul materialelor facute public este avizat în prealabil de coordonatorul CZD.
1.4.	Coordonatorul CZD se asigura ca, în mediatizarea cazurilor, se respecta legislatia în vigoare cu privire la protectia copilului în relatia cu mass-media si prevederile standardelor minime obligatorii prezente, denumite în continuare SMO, cu privire la confidentialitatea datelor despre clienti.
1.5.	CZD colaboreaza cu institutiile relevante de la nivelul comunitatii (primaria, scolile, unitatile sanitare, biserica, politia etc.) în vederea identificarii potentialilor beneficiari.
1.6.	CZD desfasoara activitati de recrutare de voluntari din comunitate.
1.7.	CZD detine informatii de specialitate pe care le pune la dispozitia comunitatii spre consultare.

Indicatorii pentru Standardul 1

(I)1.1.1. Numar de actiuni de promovare a serviciilor pe care le ofera centrul si de informare a comunitatii în ceea ce priveste necesitatea existentei unor astfel de servicii/an.

(I)1.1.2. Existenta unor materiale promotionale si informative (de exemplu, pliante, brosure), al caror continut este adecvat grupului tinta (de exemplu, copii, parinti, profesionisti, mass-media). Materialele promotionale si informative pentru copii sunt adaptate tipului de dizabilitate si/sau gradului de handicap (interpret în limbajul semnelor, materiale scrise în Braille, casete audio etc.).

(I)1.2.1. Numarul de campanii de informare, educare si comunicare la a caror organizare a participat CZD/an.

(I)1.2.2. Numarul de actiuni realizate de CZD în cadrul acestor campanii de sensibilizare a comunitatii/an.

(I)1.3.1. Numarul anual de articole/materiale publicate care contin date relevante din activitatea CZD.

(I)1.3.2. Continutul materialelor publicate, care trebuie sa poarte semnatura coordonatorului.

(I)1.4. Coordonatorul CZD si personalul de specialitate cunosc legislatia în vigoare în acest domeniu.

(I)1.5.1. Modalitatile de colaborare cu institutiile relevante din comunitate (primaria, scolile, unitatile sanitare, biserica, politia etc.) în vederea identificarii potentialilor beneficiari ai CZD.

(I)1.5.2. Numarul de conventii de colaborare încheiate cu aceste institutii si continutul acestora.

(I)1.6.1. Consemnarea modalitatii de derulare a activitatilor de recrutare de voluntari.

(I)1.6.2. Numarul de actiuni de recrutare de voluntari/an.

(I)1.6.3. Consemnarea modalitatilor de implicare a voluntarilor în activitatile CZD, inclusiv cele referitoare la formarea initiala si continua a acestora, precum si despre supervizare.

(I)1.7.1. Existenta informatiilor de specialitate sub diferite forme (tiparita, electronica, audio-video).

(I)1.7.2. Numar de persoane care apeleaza la materialele de specialitate/an.

Standardul 2	Relatii de colaborare activa cu familiile copiilor care frecventeaza centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati Personalul centrului de zi pentru copiii cu dizabilitati face toate demersurile necesare pentru a stabili relatii de colaborare activa cu familiile copiilor care frecventeaza centrul de zi.
Rezultat	Familiile copiilor colaboreaza activ cu personalul centrului si sunt constiente de importanta stabilirii unui parteneriat real cu acesta în beneficiul propriilor copii.
Cerinte pentru implementarea standardului 2	
2.1.	CZD își formuleaza un cod etic pentru relatia cu copiii si familiile acestora, care este elaborat de coordonatorul CZD în colaborare cu personalul de specialitate.
2.2.	Codul etic este adus la cunostinta personalului si familiilor, precum si a copiilor cu mijloace si materiale adecvate tipului dizabilitatii (interpret în limbajul semnelor, materiale scrise în Braille, casete audio etc.).

2.3. CZD initiaza si organizeaza reuniuni generale, în mod periodic, pentru informarea parintilor în legatura cu liniile de perspectiva pe anul în curs si, ocazional, înaintea unor evenimente importante.
2.4. CZD initiaza si organizeaza reuniuni individuale, periodic si în mod special la admiterea copilului în CZD, în vederea comunicarii informatiilor utile pentru parinti.
2.5. CZD tine evidenta acestor reuniuni, prin rapoartele elaborate în urma desfasurarii acestora. Rapoartele sunt întocmite pe baza unui protocol avizat de coordonatorul CZD.
2.6. Personalul este pregatit în ceea ce priveste semnificatia relatiei copil-parinte, importanta participarii parintilor ca parteneri în program si rolul CZD în sprijinirea si întarirea relatiei copil-parinte.

Indicatorii pentru Standardul 2

- (I)2.1.1. Existenta codului etic elaborat de coordonator împreuna cu personalul de specialitate.
(I)2.1.2. Continutul codului etic (norme de comportament, atitudini de comunicare etc.).
(I)2.2.1. Personalul, copiii si familiile cunosc si respecta codul etic.
(I)2.2.2. Modalitatea în care coordonatorul CZD supervizeaza respectarea codului.
(I)2.3.1. Numarul de reuniuni generale de informare/an (numarul total, numarul reuniunilor periodice, numarul reuniunilor ocazionale).
(I)2.4. Numarul de reuniuni individuale de informare/an (numarul total, numarul reuniunilor periodice, numarul reuniunilor ocazionale).
(I)2.5.1. Protocolul utilizat pentru întocmirea rapoartelor.
(I)2.5.2. Continutul rapoartelor elaborate în urma reuniunilor.
(I)2.6.1. Dosarele angajatilor (diplome de studii, certificate de absolvire a cursurilor relevante etc.).
(I)2.6.2. Modalitati de implicare a parintilor referitor la activitatile de care beneficiaza copiii.

ACTIVITATI

Standardul 3	Programul personalizat de interventie Programul personalizat de interventie este elaborat de personalul de specialitate în functie de nevoile si particularitatile fiecarui copil în parte.
Rezultat	Fiecare copil din centrul de zi beneficiaza de un program personalizat de interventie, reactualizat periodic.
Cerinte pentru implementarea standardului 3	
3.1. Clientii se pot adresa în mod direct acestui serviciu sau prin referire din partea serviciului public specializat pentru protectia copilului, denumit în continuare SPSPC, organismelor private autorizate si altor institutii relevante. Referirea din partea SPSPC se face în baza planului de servicii personalizat, întocmit conform prevederilor Hotarârii Guvernului României nr. 1205/2001 pentru aprobarea Metodologiei de functionare a comisiei pentru protectia copilului.	
3.2. În situatia solicitarilor directe sau a referirilor din partea altor organizatii sau institutii relevante, CZD anunta SPSPC în vederea evaluarii complexe a copilului si luarii masurilor corespunzatoare, conform legii în vigoare, cu scopul prevenirii abandonului si institutionalizarii copilului.	
3.3. Programul personalizat de interventie, denumit în continuare PPI, este realizat, în echipa, de personalul de specialitate care lucreaza cu copilul în CZD, pe baza evaluarii facute fiecarui copil în parte la admiterea în CZD. Serviciul de evaluare complexa din cadrul SPSPC pune la dispozitia personalului de specialitate din CZD toate documentele necesare întocmirii PPI. PPI este avizat de coordonatorul CZD si elaborarea se face cu consultarea copilului, în raport de vârsta si gradul de maturitate, precum si a familiei acestuia sau a reprezentantului legal.	
3.4. În baza legislatiei în vigoare si a SMO prezente, CZD îsi stabileste proceduri referitoare la admiterea copiilor, avizate de SPSPC. Aceste proceduri sunt parte integranta a metodologiei de organizare si functionare a CZD, denumita în continuare MOF. Admiterea copilului în CZD se realizeaza în baza contractului cu familia încheiat cu managerul de caz din cadrul serviciului de evaluare complexa din cadrul SPSPC, conform prevederilor Ordinului secretarului de stat al Autoritatii Nationale pentru Protectia Copilului si Adoptie, al ministrului educatiei si cercetarii, al ministrului sanatatii si familiei si al presedintelui Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap nr. 18/3989/416/142/2003.	
3.5. PPI contine informatii despre toate activitatile si serviciile oferite copilului si familiei acestuia în cadrul CZD.	
3.6. Obiectivele de lucru cu copilul continute în PPI sunt realiste, adaptate nivelului lui global si utile pentru dezvoltarea optima a copilului.	

3.7. Obiectivele sunt evaluate periodic si actualizate în functie de gradul în care au fost realizate.
3.8. Parintii sunt informati în ceea ce priveste continutul PPI si rolul care le revine în operationalizarea obiectivelor acestuia.
3.9. Personalul de specialitate informeaza managerul de caz, în mod periodic si de câte ori este nevoie, cu privire la implementarea PPI.

Indicatorii pentru Standardul 3

(I)3.1.1. Numarul de solicitari directe/an comparativ cu numarul de copii admisi în baza solicitarilor directe/an si modul de respectare a procedurilor de admitere agreate.

(I)3.1.2. Numarul de referiri pe categorii/an comparativ cu numarul de copii admisi în baza referirilor/an si modul de respectare a procedurilor de admitere agreate.

(I)3.1.3. Numarul de copii care au plan de servicii personalizat si continutul acestora.

(I)3.3.1. Fiecare copil are un PPI. PPI este semnat de personalul de specialitate care l-a întocmit si de catre familia sau reprezentantul legal al copilului.

(I)3.3.2. Existenta evaluarilor copiilor la admiterea în centru, care sunt efectuate de catre personalul de specialitate, precum si a documentelor relevante puse la dispozitie de SPSPC.

(I)3.4.1. MOF contine proceduri referitoare la admiterea copiilor în CZD, care au avizul SPSPC.

(I)3.4.2. Existenta contractului cu familia (parinti/reprezentanti legali) pentru fiecare copil.

(I)3.5. Continutul PPI.

(I)3.6. Gradul de realism al obiectivelor din PPI.

(I)3.7. Numarul de evaluari a PPI/an.

(I)3.8. Parintii cunosc continutul PPI si au responsabilitati clare în ceea ce priveste rolul lor în implementarea acestuia.

(I)3.9. Existenta rapoartelor cu privire la implementarea PPI atât la nivelul CZD, cât si în dosarul copilului aflat la serviciul de evaluare complexa. Alte modalitati de colaborare cu managerii de caz.

Standardul 4	Programul zilnic al copiilor Programul zilnic al copiilor în centru se desfasoara tinând cont de vârsta acestora, nivelul de dezvoltare, potentialul, nevoile si disponibilitatile pe care le au, asigurându-li-se totodata îngrijirea de care au nevoie pentru dezvoltarea lor optima.
Rezultat	Copiii sunt îngrijiti corespunzator, iar activitatile desfasurate sunt conforme cu vârsta, nevoile si particularitatile acestora.
Cerinte pentru implementarea standardului 4	
4.1. Programul zilnic al copiilor tine seama de nevoile lor individuale în ceea ce priveste hranirea, toaleta si somnul.	
4.2. Programul zilnic al copiilor, pe lânga îngrijire, implica îmbinarea tuturor celorlalte activitati derulate în CZD.	
4.3. Activitatile cu copiii sunt diversificate, adaptate vârstei lor si raspund nivelului si potentialului lor de dezvoltare.	
4.4. Programul zilnic al copiilor este afisat într-un loc vizibil si accesibil personalului si parintilor.	
4.5. Îngrijirea copiilor de la nastere si pâna la vârsta de 3 ani se realizeaza cu respectarea legislatiei în vigoare cu privire la organizarea si functionarea creselor.	
4.6. Asigurarea hranei copiilor care frecventeaza CZD se face în functie de numarul de ore pe care copiii îl petrec în CZD. Meniurile asigura o alimentatie echilibrata, în conformitate cu preferintele si nevoile biologice specifice fiecărei vârste, regimurilor recomandate de medic si normele în vigoare cu privire la necesarul de calorii si elemente nutritive.	
4.7. CZD sprijina organizarea meselor festive pentru sarbatorirea zilelor de nastere ale copiilor cu prioritate în propria familie.	

Indicatorii pentru Standardul 4

(I)4.1. Programul zilnic este adecvat nevoilor individuale, care rezulta din evaluarea în dinamica a copilului.

(I)4.2. Continutul programului zilnic.

(I)4.3. Activitatile sunt diversificate pentru fiecare copil în parte, însa fara existenta unei suprasolicitari a acestuia.

(I)4.4. Personalul si parintii cunosc programul zilnic al copiilor.

(I)4.5. Personalul cunoaste si respecta prevederile referitoare la îngrijirea copilului mic din legislatia în vigoare.

(I)4.6. CZD asigura hrana copiilor (diverse combinatii de mese principale si gustari) si meniurile sunt adecvate preferintelor copiilor, vârstei, regimurilor recomandate si normelor în vigoare.

(I)4.7. Numarul de mese festive pentru sarbatorirea zilelor de nastere ale copiilor organizate sau a caror organizare este sprijinita de CZD/an si locatia în care s-au desfasurat (în familie, în CZD sau în comunitate).

Standardul 5	Activitati educationale Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati ofera copilului numeroase activitati sau situatii de învățare, inclusiv de dezvoltare a deprinderilor de viața independentă, care sunt bine planificate dinainte de către personalul de specialitate.
Rezultat	Fiecare copil beneficiaza de un program educational adecvat vârstei, nevoilor, potentialului de dezvoltare si particularitatilor sale.
Cerinte pentru implementarea standardului 5	
5.1. Educatorul sau educatorul specializat elaboreaza programul educational pentru fiecare copil în parte. În cazul formarii deprinderilor de viața independentă, acesta se consulta cu asistentul social si se tine cont de prevederile relevante pentru copilul în cauza din SMO pentru serviciul de dezvoltare a deprinderilor de viața independentă.	
5.2. Continutul programului educational se refera la educatia non-formala si informala. Educatia formala se poate realiza în CZD numai în situatii exceptionale, cu avizul inspectoratului scolar si cu respectarea/adaptarea curriculum-ului scolar corespunzator vârstei si particularitatilor copilului. Totodata, educatia formala în cadrul CZD se face în baza hotărârii comisiei pentru protectia copilului cu privire la orientarea scolara.	
5.3. Obiectivele activitatilor educationale sunt adaptate nivelului si potentialului de dezvoltare al fiecarui copil în parte, precum si tipului dizabilitatii si/sau gradului de handicap.	
5.4. Activitatile educationale se desfasoara individual sau în grupuri mici de copii, tinând cont de vârsta copiilor si de achizitiile pe care le au. Pentru constituirea grupelor de copii, se recomanda numarul adecvat grupelor de vârsta din tabelul prevazut în SMO pentru serviciile pentru protectia copilului de tip rezidential pentru copiii cu dizabilitati.	
5.5. CZD asigura fiecarui copil sprijin adecvat, inclusiv resursele materiale necesare, adaptate tipului dizabilitatii si/sau gradului de handicap, pentru a avea acces, a se integra si a frecventa în mod regulat unitatea de învățământ la care este înscris, daca acest lucru este prevazut în PPI.	
5.6. Educatorul/educatorul specializat urmareste pregatirea temelor scolare si asigura sprijinul necesar pentru realizarea acestui lucru.	
5.7. CZD încurajeaza si sprijina fiecare copil sa participe la activitatile extrascolare organizate de unitatea de învățământ si de CZD.	

Indicatorii pentru Standardul 5

(I)5.1.1. Fiecare copil are un program educational semnat de personalul de specialitate care l-a întocmit.

(I)5.1.2. Dezvoltarea deprinderilor de viața independentă tine cont de vârsta copilului si de prevederile corespunzatoare din SMO pentru serviciul de dezvoltare a deprinderilor de viața independentă. În functie de vârsta si achizitiile copilului, programul contine obiective referitoare la orientarea scolara si profesionala, consiliere vocationala, cautarea unui loc de munca etc.

(I)5.2.1. Continutul programului educational.

(I)5.2.2. În situatiile în care educatia formala se desfasoara în CZD (de exemplu, pentru copiii cu dizabilitati de vârsta prescolara care nu frecventeaza gradinite, copiii cu dizabilitati care au orientare scolara în acest sens conform unei hotărâri a comisiei pentru protectia copilului, copiii cu dizabilitati fara adapost în procesul de reintegrare scolara) se verifica daca derularea acestora corespunde legislatiei în vigoare (avizul inspectoratului, respectarea si/sau adaptarea curriculum-ului scolar etc.).

(I)5.4.1. Existenta unui educator sau educator specializat/grupa de copii/tura.

(I)5.4.2. Modalitatea de constituire a grupurilor de copii.

(I)5.5.1. Existenta rechizitelor, materialelor si echipamentelor, precum si a mijloacelor necesare, adaptate tipului dizabilitatii si/sau gradului de handicap (interpret pentru limbajul semnelor, materiale scrise în Braille, casete audio) pentru derularea activitatilor educationale specifice CZD si pentru frecventarea unitatii de învățământ.

(I)5.5.2. Frecventa scolara a copiilor. Numarul de copii care prezinta absenteism si abandon scolar, precum si motivatia acestor fapte, consemnate în dosarul copilului si documentele scolare.

(I)5.6. Numarul de copii pentru care se asigura pregatirea temelor scolare/an. Rezultatele scolare ale fiecarui copil demonstreaza o evolutie individuala buna, conforma cu potentialul propriu de dezvoltare.

(I)5.7. Activitatile extrascolare consemnate în dosarele copiilor împreuna cu documente justificative (de exemplu, bilete de participare, rapoarte ale personalului însoțitor, opiniile copiilor). Gradul de participare a copiilor la activitati extrascolare organizate de unitatea de învățământ si respectiv CZD.

Standardul 6	Activitati de abilitare si reabilitare Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati ofera copiilor activitati variate si eficiente de abilitare si reabilitare în conformitate cu nevoile lor specifice.
Rezultat	Fiecare copil beneficiaza de servicii de calitate de abilitare/reabilitare realizate de personal specializat.

Cerinte pentru implementarea standardului 6	
6.1.	Personalul de specialitate evalueaza nevoile de abilitare/reabilitare ale copiilor în functie de tipul dizabilitatii si nivelul lor de dezvoltare.
6.2.	Personalul de specialitate (kinetoterapeuti, fizioterapeuti, logopezi, psihopedagogi, consilieri/psihoterapeuti, terapeuti ocupationali etc.) elaboreaza programul de abilitare/reabilitare a copiilor si este responsabil de îndeplinirea obiectivelor stabilite în cadrul acestui program, tinând cont de recomandarile si contraindicatiile medicale.
6.3.	Activitatile de abilitare/reabilitare pot fi, dupa caz: a) fizioterapie; b) kinetoterapie si masaj; c) logopedie; d) terapie psiho-motrica si de abilitate manuala; e) terapii prin învatare (de exemplu, reprezentare, dezvoltarea imaginatiei, a atentiei, memoriei, inteligentei, creativitatii etc); f) dezvoltarea abilitatilor de autocontrol (de exemplu, dezvoltarea procesului de inhibitie voluntara); g) organizarea si formarea autonomiei personale (de exemplu, educatie perceptiva, igiena personala, formarea deprinderilor de autoservire, autogospodarire etc.); h) reorganizarea conduitelor si restructurarea perceptiv-motorie; i) terapie ocupationala si psihoterapie de expresie (de exemplu, expresie grafica, plastica, corporala, verbala, psihodrama, meloterapie, ergoterapie etc.); j) diverse forme de psihoterapie etc.
6.4.	Activitatile de abilitare/reabilitare se pot realiza, dupa caz, individual sau în grup.
6.5.	Specialistii implicati în reabilitare fac demersuri constante pentru a realiza o colaborare strânsa cu familiile, astfel încât o parte din aceste activitati sa fie continuate cu copiii si în familie, în conformitate cu recomandarile specialistilor responsabili.
6.6.	CZD își organizeaza spatii suficiente ca numar, special amenajate si dotate corespunzator cu natura si specificul activitatilor respective, precum si adaptate si echipate pentru a fi accesibile si functionale în functie de tipul dizabilitatii/handicapului copiilor - vezi procedura 10.8.
6.7.	CZD își poate organiza conditii de gazduire pentru asistenta temporara pentru copiii din comunitate si a parintilor acestora în acest scop, pe o perioada maxima de doua saptamâni. Admiterea în CZD cu acest scop se face în conditiile legii.

Indicatorii pentru Standardul 6

(I)6.1. Numarul evaluarilor privind nevoile de abilitare/reabilitare ale fiecarui copil/an.

(I)6.2.1. Existenta unui program de abilitare/reabilitare pentru fiecare copil în parte.

(I)6.2.2. Numarul de actualizari a obiectivelor continute în programul de abilitare-reabilitare/copil/an.

(I)6.3. - 6.4. Tipurile de activitati de abilitare/reabilitare si modalitatile de îndeplinire sunt adecvate situatiei fiecarui copil în parte.

(I)6.5. Modalitatea în care sunt implicati parintii în procesul de abilitare/reabilitare a copiilor lor.

(I)6.6. Spatiile din CZD destinate acestor activitati sunt corespunzatoare atât din punct de vedere al dimensiunilor, cât si al dotarilor, în acord cu prevederile SMO prezente.

(I)6.7. Numarul de copii aflati în asistenta temporara. Copiii beneficiaza de aceleasi conditii conform prevederilor SMO prezente.

Standardul 7	Activitati recreative si de socializare
	Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati ofera copiilor activitati recreative si de socializare pentru a se realiza un echilibru între activitatile de învatare si reabilitare, pe de o parte, si cele de relaxare si joc, pe de alta parte.
Rezultat	Copiii beneficiaza de activitati recreative si de socializare care îi ajuta sa își mentina echilibrul psihic si fizic necesar dezvoltarii lor optime.

Cerinte pentru implementarea standardului 7

7.1.	Personalul educational elaboreaza programul activitatilor recreative si de socializare, inclusiv a perioadelor de somn si odihna, tinând cont de preferintele si particularitatile fiecarui copil.
7.2.	Activitatile recreative si de socializare sunt planificate împreuna cu ceilalti specialisti evitând suprasolicitatea copiilor.
7.3.	Copiii, potrivit vârstei, gradului de maturitate si tipului dizabilitatii si/sau gradului de handicap, precum si parintii sunt informati asupra oportunitatilor recreative si de socializare promovate în CZD si în afara acestuia (în comunitate), precum si asupra modului în care pot fi sprijiniti pentru a participa la acestea.
7.4.	CZD asigura conditiile si materialele necesare, conform vârstei, optiunilor si tipului dizabilitatii si/sau gradului de handicap al copiilor, pentru derularea activitatilor recreative si de socializare în

cadrul CZD si în comunitate.
7.5. Fiecare copil este ajutat sa dezvolte relatii pozitive cu ceilalti: cu parintii/alti adulti importanti pentru el, cu copiii din CZD si din unitatea de învatamânt pe care o frecventeaza, cu personalul din CZD si, dupa caz, cu alti profesionisti implicati în derularea planului de servicii personalizat.
7.6. Personalul este format corespunzator pentru a contribui la dezvoltarea afectiva a copilului, prin comunicare verbala si non-verbala, prin consiliere, prin activitati de socializare si evaluari pozitive.

Indicatorii pentru Standardul 7

(I)7.1.1. Programul zilnic contine activitatile recreative si de socializare de care beneficiaza copiii din CZD. Activitatile recreative si de socializare sunt stabilite pe baza recomandarilor din PPI ale tuturor copiilor care frecventeaza CZD.

(I)7.1.2. Modalitatea de desfasurare a activitatilor recreative si de socializare, locul de desfasurare si continutul acestor activitati.

(I)7.2. Modalitatea de implicare a specialistilor în planificarea activitatilor recreative si de socializare.

(I)7.3. Copiii si parintii acestora cunosc care sunt oportunitatile de petrecere a timpului liber. Programul zilnic afisat, anunaturi scrise, materiale promotionale (pliante, brosure, afise) etc. privind activitatile de recreere-socializare din CZD si din comunitate.

(I)7.4.1. Materialele existente în CZD, de exemplu: carti, reviste, casete audio, video, materiale promotionale. Jucariile si echipamentele pentru activitatile de timp liber corespund cantitativ, calitativ si sunt adecvate vârstei si tipului dizabilitatii si/sau gradului de handicap al copiilor care frecventeaza CZD.

(I)7.4.2. Documentele contabile privind achizitionarea materialelor si echipamentelor necesare pentru activitatile promovate de CZD, deconturi ale cheltuielilor efectuate de copii în activitati de recreere-socializare în comunitate.

(I)7.5. Discutii cu copiii, familiile si personalul. Existenta unor opinii înregistrate ale copiilor si familiilor.

(I)7.6. Dosarele angajatilor (diplome de studii, certificate de absolvire a cursurilor relevante etc.).

Standardul 8	Sprijin pentru orientare scolara si profesionala si consiliere psihologica Complementar serviciilor oferite de unitatile de învatamânt si alti furnizori de servicii, centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati ofera copiilor sprijin pentru orientarea scolara si profesionala, precum si consiliere psihologica.
Rezultat	Copiii beneficiaza de servicii de consiliere psihologica si de orientare scolara si profesionala de calitate, în raport cu vârsta, nivelul de dezvoltare, nevoile, aptitudinile, interesele si tipul dizabilitatii si/sau gradului de handicap al acestora.
Cerinte pentru implementarea standardului 8	
8.1. În situatia în care copilul nu beneficiaza de orientare scolara în baza unei hotarâri a comisiei pentru protectia copilului sau în sprijinul luarii acestei decizii, psihologul elaboreaza programul de orientare scolara si profesionala care contine obiective specifice în functie de particularitatile fiecarui copil.	
8.2. Parintii sunt implicati în operationalizarea obiectivelor de interventie stabilite prin programul de orientare scolara si profesionala.	
8.3. Activitatea de consiliere psihologica se desfasoara la cerere sau ori de câte ori psihologul considera ca este în beneficiul copilului, în raport cu vârsta, nivelul de dezvoltare si nevoile acestuia.	
8.4. Activitatea de consiliere se desfasoara individual si/sau în grup într-un spatiu special amenajat si securizant pentru copil.	
8.5. Consilierea este o activitate planificata, cu obiective specifice, care în cazul celei de grup sunt negociate cu copiii, în functie de vârsta si gradul lor de maturitate.	

Indicatorii pentru Standardul 8

(I)8.1.1. Existenta programului de orientare scolara si profesionala semnat de psiholog.

(I)8.1.2. Numarul de copii care participa la programele de orientare scolara si profesionala.

(I)8.1.3. Numarul de sedinte de orientare scolara si profesionala/copil/an

(I)8.1.4. Numarul de sedinte de orientare scolara si profesionala în grup/an

(I)8.1.5. Rapoartele continând progresele fiecarui copil în urma sedintelor individuale si/sau de grup organizate în cadrul programului de orientare scolara si profesionala.

(I)8.1.6. Numarul de copii care au certificat de orientare scolara emis în baza unei hotarâri a comisiei pentru protectia copilului.

(I)8.2. Modalitatea de implicare a parintilor în programul de orientare scolara si profesionala.

(I)8.3.1. Numarul copiilor care au solicitat ajutorul psihologului/an.

(I)8.3.2. Numarul de copii identificati de psiholog ca având nevoie de consiliere/an.

(I)8.3.3. Numarul copiilor care au beneficiat de consiliere/an.

(I)8.4.1. Numarul sedintelor de consiliere/copil/an.

(I)8.4.2. Numarul de sedinte de consiliere în grup/an.

(I)8.5. Planificarea sedintelor de consiliere/copil.

Standardul 9	Consiliere si sprijin pentru parinti
--------------	--------------------------------------

	Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati ofera parintilor consiliere si sprijin la cerere sau ori de câte ori personalul de specialitate considera ca este în beneficiul copilului si familiei sale.
Rezultat	Parintii si alti membrii ai familiei largite sau reprezentantul legal si/sau persoana care are în îngrijire copilul beneficiaza de consiliere si sprijin din partea personalului de specialitate al centrului de zi, care îi ajuta sa rezolve problemele cu care se confrunta în ceea ce priveste dezvoltarea psihologica a copilului cu dizabilitati si diversele aspecte juridice, medicale, sociale.
Cerinte pentru implementarea standardului 9	
9.1. Activitatea de consiliere si sprijin se adreseaza familiei sau, în lipsa acesteia, reprezentantului legal si/sau persoanei care are în îngrijire copilul.	
9.2. Personalul de specialitate consiliaza si sprijina parintii în functie de nevoile pe care le au, la cerere sau ori de câte ori se considera ca este în beneficiul copilului si familiei sale.	
9.3. Personalul de specialitate identifica nevoile parintilor pornind de la etapele de dezvoltare pe care le parcurge orice copil si tinând cont de personalitatea si particularitatile fiecarui copil în parte.	
9.4. Activitatea de consiliere se desfasoara individual si/sau în grup.	
9.5. CZD sprijina organizarea sau organizeaza programe de educare a parintilor - cunoscute sub denumirea de "scoli pentru parinti". Acestea se desfasoara dupa o programa elaborata în conformitate cu legislatia în vigoare si în functie de nevoile identificate în comunitate.	

Indicatorii pentru Standardul 9

(I)9.1. - 9.2. - Numarul familiilor/reprezentantilor legali/persoanelor (care au în îngrijire copilul) care apeleaza la serviciile de consiliere/an.

- Numarul familiilor/reprezentantilor legali/persoanelor (care au în îngrijire copilul) identificate de psiholog ca având nevoie de consiliere/an.

- Numarul familiilor/reprezentantilor legali/persoanelor (care au în îngrijire copilul) care au beneficiat de consiliere/an.

- Planificarea sedintelor de consiliere.

- Tipurile de consiliere oferite de CZD familiilor/reprezentantilor legali/persoanelor care au în îngrijire copilul (de exemplu, consiliere psihologica, medicala, sociala, juridica)/an.

- Tipurile de sprijin oferite de CZD familiilor/reprezentantilor legali/persoanelor care au în îngrijire copilul (de exemplu, ajutor material/financiar, facilitarea accesului la alte servicii)/an.

(I)9.3. Modalitatile de identificare a nevoilor parintilor/familiilor/reprezentantilor legali/persoanelor care au în îngrijire copilul.

(I)9.4.1. Numarul de sedinte de consiliere frecventate de fiecare parinte/familie/reprezentant legal/persoana care are în îngrijire copilul/an.

(I)9.4.2. Numarul de sedinte de consiliere în grup frecventate de fiecare parinte/familie/reprezentant legal/persoana care are în îngrijire copilul/an.

(I)9.5. - Numarul de programe de educare a parintilor sprijinite/organizate de CZD/an.

- Continutul programelor de educare a parintilor.

- Modalitatea de organizare a programului de educare pentru parinti, conform cu legislatia în vigoare specifica sistemului educational, sanitar sau al domeniului formarii profesionale a adultului.

- Numarul anual de cicluri de formare la care au participat parintii/familiile/reprezentantii legali/persoanele care au în îngrijire copilul/an.

ADMINISTRARE SI MANAGEMENT

Standardul 10	Locatia, resurse financiare si baza materiala
	Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati dispune de o locatie accesibila comunitatii, resurse financiare suficiente si o baza materiala corespunzatoare derularii tuturor activitatilor.
Rezultat	Copiii si familiile lor beneficiaza de servicii de calitate care sunt furnizate de centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati.
Cerinte pentru implementarea standardului 10	
10.1. CZD functioneaza într-o cladire adecvata, sigura, adaptata serviciilor pe care le ofera, precum si particularitatilor beneficiarilor.	
10.2. CZD se afla într-un loc accesibil tuturor membrilor comunitatii din punct de vedere al existentei mijloacelor de transport si de amplasare a celorlalte servicii din comunitate de care pot beneficia. În situatia în care CZD serveste copiii cu dizabilitati aflati la distanta mare de locatia CZD, furnizorul de servicii pune la dispozitia CZD un mijloc de transport adaptat, capabil sa asigure transportul copiilor în conditii de maxima securitate.	
10.3. CZD dispune de un numar suficient de spatii pentru derularea tuturor tipurilor de activitati în beneficiul copiilor si familiilor, inclusiv	

	activitati administrative, spatii igienico-sanitare, bucatarie.
10.4.	CZD se afla într-o zona în care siguranta generala a copiilor nu este afectata si dispune de toate autorizatiile legale de functionare.
10.5.	Fondurile alocate CZD de catre furnizorul de servicii sunt suficiente pentru îndeplinirea misiunii sale si prevederilor SMO prezente.
10.6.	Coordonatorul CZD are responsabilitatea de a asigura surse suplimentare de finantare, cu precadere prin identificarea si mobilizarea resurselor comunitare, pentru asigurarea derularii activitatilor necesare în comunitate si autosustinerea pe termen lung a CZD.
10.7.	Coordonatorul CZD are responsabilitatea de a superviza utilizarea fondurilor derulate de CZD.
10.8.	Toate spatiile sunt accesibile permitând mobilitatea si autonomia copiilor. Restrictiile privind accesibilitatea (pozitionarea foarte sus a clantelor etc.) se vor efectua numai în cazul în care exista indicatii exprese, în interesul superior al copilului, cu avizul SPSPC si numai pentru copiii pentru care s-a emis recomandarea respectiva. Se asigura conditii care sa permita accesul si mobilitatea tuturor copiilor, în toate spatiile CZD, adaptari si echipamente adecvate tipului dizabilitatii si/sau gradului de handicap: a) pentru copiii cu dizabilitati/handicap motor se realizeaza amenajari corespunzatoare (scari prevazute cu elemente de siguranta, pante, usi cu o latime de minim 90 cm, care sa permita manevrarea fotoliului rulant etc.); dispozitive si echipamente de deplasare etc.; b) pentru copiii cu dizabilitati/handicap vizual se instaleaza sisteme de avertizare sonora, iluminat si colorit corespunzator etc.; c) pentru copiii cu dizabilitati/handicap în ceea ce priveste functia auditiva se utilizeaza instalatii de amplificare, sistem de avertizare vizuala (lumina, culoare) etc. si d) orice alte echipamente necesare.

Indicatorii pentru Standardul 10

(I)10.1., 10.3. Cladirea este sigura din punct de vedere structural si spatiile sunt suficiente ca numar si dotate adecvat scopului acestora, în concordanta cu misiunea si prevederile SMO prezente.

(I)10.2.1. Membrii comunitatii au diverse mijloace de acces la CZD/existenta mijlocului de transport.

(I)10.2.2. CZD este dotat cu facilitati pentru persoanele cu dizabilitati, conform legislatiei în vigoare.

(I)10.4.1. Amplasarea centrului într-o zona care nu pericliteaza siguranta copiilor.

(I)10.4.2. Existenta autorizatiilor legale de functionare (autorizatie sanitara de functionare, autorizatie de prevenire si stingere a incendiilor etc.).

(I)10.5. - 10.7. Bugetul anual alocat CZD de catre furnizorul de servicii (serviciul public specializat pentru protectia copilului, organisme private autorizate sau autoritatile administratiei publice locale).

(I)10.8.1. Masurile restrictive de accesibilitate, aplicate în CZD, conform hotarârii CPC sau altele avizate de coordonator ori în baza recomandarilor persoanei desemnate din cadrul furnizorului de servicii pentru monitorizarea activitatii CZD - din dosarele copiilor.

(I)10.8.2. Masurile de asigurare a accesibilitatii si autonomiei pentru copiii cu dizabilitati (amenajari, adaptari, echipamente, dispozitive etc.) în functie de tipul dizabilitatii si/sau gradul de handicap al copiilor.

Standardul 11	Management si administrare
	Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati dispune de un management si o administrare eficiente, care îi asigura o functionare optima în acord cu misiunea sa.
Rezultat	Copiii si familiile lor beneficiaza de servicii de calitate în raport cu nevoile lor.
Cerinte pentru implementarea standardului 11	
11.1.	CZD functioneaza într-un cadru legal, certificat de documente oficiale.
11.2.	Coordonatorul CZD are responsabilitatea ca misiunea CZD sa fie formulata în scris, afisata, cunoscuta si promovata atât în cadrul CZD, cât si în comunitate.
11.3.	CZD își stabileste un regulament de ordine interioara sau norme interne de functionare, în functie de angajator, care reflecta spiritul valorilor democratice de respect pentru drepturile copilului si ale individului, sunt avizate de coordonatorul CZD si aduse la cunostinta întregului personal.
11.4.	Coordonatorul CZD organizeaza periodic - cel puțin o data pe luna, sau de câte ori este nevoie sedinte administrative cu întregul personal. Aceste sedinte sunt planificate, au o agenda afisata si continutul lor este consemnat în procese-verbale.
11.5.	Prin activitatile de formare, prin modul de întocmire si revizuire a fiselor de post pentru fiecare angajat, precum si prin toate activitatile de comunicare interna ale CZD, se promoveaza principiul muncii în echipa. Se organizeaza periodic sau de câte ori este nevoie si se documenteaza reuniuni ale personalului de specialitate care constituie echipa multidisciplinara a CZD (de exemplu, pentru dezbaterea

implementarii PPI).

Indicatorii pentru Standardul 11

(I)11.1. Existenta documentelor care certifica înfiintarea si functionarea centrului (hotarâri, autorizatii, decizii, act constitutiv si statut, acorduri de functionare, conventii de parteneriat etc.).

(I)11.2.1. Afisarea misiunii CZD într-un loc vizibil si accesibil tuturor celor interesati. Existenta materialelor promotionale (pliante, brosururi etc.).

(I)11.2.2. Cunoasterea misiunii de catre personalul centrului si de catre beneficiarii CZD.

(I)11.2.3. Cunoasterea si constientizarea de catre angajati a faptului ca activitatile pe care le desfasoara contribuie la îndeplinirea misiunii CZD.

(I)11.3.1. Existenta regulamentului de ordine interioara/normelor interne de functionare.

(I)11.3.2. Cunoasterea de catre toti angajatii a prevederilor regulamentului de ordine interioara/normelor interne de functionare.

(I)11.4.1. Numarul sedintelor administrative cu personalul/luna/an. Sedintele sunt organizate pentru a discuta, de exemplu: activitatea de îngrijire a copiilor din CZD, revizuirea practicilor din cadrul CZD.

(I)11.4.2. Continutul proceselor-verbale.

(I)11.5. Numarul de reuniuni ale echipei multidisciplinare a CZD/luna/an. Continutul documentat al acestor reuniuni.

Standardul 12	Planul anual de actiune Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati functioneaza conform unui plan anual de actiune întocmit pe baza prevederilor standardelor minime obligatorii si a nevoilor identificate la nivelul comunitatii.
Rezultat	Copiii si familiile lor beneficiaza de servicii de calitate conform nevoilor pe care le au.
Cerinte pentru implementarea standardului 12	
12.1. Coordonatorul CZD, în colaborare cu personalul de specialitate, elaboreaza planul anual de actiune pe baza SMO prezente.	
12.2. Planul anual de actiune este avizat de furnizorul de servicii, care este obligat sa monitorizeze punerea în practica a acestuia.	
12.3. Planul anual de actiune este revizuit periodic sau ori de câte ori conditiile o impun.	
12.4. La sfârșitul fiecarui an, personalul de specialitate elaboreaza raportul de activitate al CZD pe anul respectiv, care este supervizat de coordonatorul CZD si transmis furnizorului de servicii.	
12.5. Raportul anual de activitate al CZD este accesibil celor interesati.	

Indicatorii pentru Standardul 12

(I)12.1.1. Existenta planului anual de actiune întocmit de coordonator în colaborare cu personalul de specialitate.

(I)12.1.2. Continutul planului anual de actiune.

(I)12.2.1. Avizarea planului anual de actiune de catre furnizorul de servicii.

(I)12.2.2. Rapoartele de monitorizare elaborate în urma vizitelor efectuate de catre persoane desemnate de furnizorul de servicii.

(I)12.3. Numarul de revizuirii ale planului anual de actiune al CZD/an.

(I)12.4. Existenta raportului de activitate al CZD la sfârșitul fiecarui an, având semnatura coordonatorului CZD. Raportul se afla la nivelul CZD si la furnizorul de servicii.

(I)12.5. Modalitatea de informare a celor interesati în ceea ce priveste continutul raportului anual de activitate.

RESURSE UMANE

Standardul 13	Recrutarea, angajarea si numarul personalului Personalul centrului de zi pentru copiii cu dizabilitati este selectat cu atentie si responsabilitate prin intermediul unui proces de recrutare si angajare care se desfasoara în acord cu legislatia în vigoare si raspunde nevoilor centrului.
Rezultat	Copiii si familiile acestora beneficiaza de servicii de calitate oferite cu profesionalism, respect si empatie fata de acestia, de catre personalul centrului de zi pentru copiii cu dizabilitati.
Cerinte pentru implementarea standardului 13	
13.1. Angajatorul este obligat sa angajeze personal calificat care sa raspunda prevederilor SMO prezente si planului anual de actiune. Daca CZD functioneaza într-o zona geografica în care traiesc comunitati etnice minoritare, se recomanda ca în componenta personalului de specialitate sa existe si profesionisti care vorbesc si limba minoritatilor respective.	
13.2. CZD dispune de un set de criterii de selectie a personalului, în conformitate cu specificul CZD, nevoile comunitatii si reglementarile legale în vigoare.	

13.3. La angajare se va tine cont obligatoriu de trasaturile de personalitate ale fiecarui candidat, care sunt necesare în lucrul cu copiii cu dizabilitati.
13.4. Angajatorul poate dispune, în conditiile legii, si de alt personal decât cel prevazut în statul de functii al CZD, în vederea îndeplinirii misiunii CZD în conditii optime.
13.5. Personalul de specialitate trebuie sa aiba studii socio-umane.
13.6. Coordonatorul CZD trebuie sa aiba studii superioare si experienta de cel puțin un an în servicii pentru copil si familie. La angajare se acorda prioritate profesionistilor care au pregatire manageriala.
13.7. Coordonatorul CZD se asigura ca fisele de post sunt revizuite în functie de dinamica cerintelor posturilor respective.
13.8. Numarul si structura de personal sunt suficiente si corespunzatoare pentru acoperirea tuturor serviciilor oferite de CZD conform prevederilor SMO prezente si planului anual de actiune.

Indicatorii pentru standardul 13

(I)13.1. Diplomele de studii si alte acte care atesta calificarea personalului angajat.

(I)13.2. Criteriile de selectie a personalului.

(I)13.3. Documentele si materialele care atesta recrutările de personal. Informatiile existente în dosarul angajatului referitoare la interviul avut în vederea ocupării postului respectiv.

(I)13.4. Statul de functii al CZD si organigrama completa a furnizorului de servicii.

(I)13.5. - 13.7. Organigrama, diplomele de studii, contractele de munca, contractele de voluntariat, fisele de post, dosarele angajatilor.

(I)13.8.1. Numarul si structura de personal conform organigramei.

(I)13.8.2. Raportul adulti-copii.

Standardul 14	Formarea initiala si continua a personalului Personalul centrului de zi pentru copiii cu dizabilitati are pregatirea si abilitatile profesionale corespunzatoare pentru a lucra cu copiii si în echipa.
Rezultat	Copiii si familiile acestora beneficiaza de servicii de calitate si personalizate din partea unor profesionisti bine pregatiti, cu abilitati empaticice si de comunicare.
Cerinte pentru implementarea standardului 14	
14.1.	Fiecare angajat al CZD are calificarea necesara pentru îndeplinirea sarcinilor postului respectiv.
14.2.	La angajare, în lipsa unei formari initiale în domeniul protectiei copilului/protectiei copilului cu dizabilitati, fiecare profesionist beneficiaza de formare în acest domeniu, asigurata din bugetul angajatorului.
14.3.	În vederea îmbunatatirii cunostintelor, abilitatilor si deprinderilor privind satisfacerea nevoilor copiilor cu dizabilitati si familiilor acestora, fiecare angajat al CZD, inclusiv coodonaorul acestuia, beneficiaza de cel puțin 42 de ore pe an de formare continua în domeniul protectiei copilului/protectiei copilului cu dizabilitati sau domenii conexe/interdisciplinare, asigurate din bugetul angajatorului.
14.4.	Specialistii centrului sunt încurajati sa participe la diverse cursuri de formare care îi pot ajuta în optimizarea muncii lor, inclusiv seminarii si conferinte.
14.5.	Educatia permanenta a personalului de specialitate, precum si formarea profesionala continua pentru toti angajatii CZD, vor fi promovate, sprijinite si înregistrate de catre coordonatorul CZD.
14.6.	Voluntarii actioneaza în baza unor contracte clare, în acord cu legislatia în vigoare.
14.7.	CZD are obligatia sa asigure un numar minim de 14 ore de formare pentru voluntari, înainte de începerea activitatilor acestora.
14.8.	Formarea profesionala continua a voluntarilor va fi promovata, sprijinita si înregistrata de catre coordonatorul CZD.
14.9.	La angajare, în lipsa unei pregatiri în domeniul managementului serviciilor sociale, coordonatorul CZD beneficiaza de formare în acest domeniu, asigurata din bugetul angajatorului.
14.10.	Coordonatorul CZD beneficiaza anual de cel puțin 21 de ore de formare în domeniul managementului de servicii, asigurate din bugetul angajatorului.

14.11. Educatia permanenta si formarea profesionala continua a angajatilor se realizeaza conform legislatiei în vigoare, prin intermediul cursurilor organizate în cadrul sistemului educational, sanitar si al formarii profesionale a adultilor.

Indicatorii pentru Standardul 14

(I)14.1. - 14.10. Dosarul personal al fiecarui angajat, inclusiv al coordonat orului si voluntarilor, cuprinde documentele prevazute de legislatia în vigoare, inclusiv certificatele de absolvire a cursurilor de formare initiala si continua prevazute de SMO prezente. Exemple de domenii conexe si/sau interdisciplinare relevante pentru personalul CZD: psihologia copilului, asistenta sociala, prevenirea abuzului, neglijarii si exploatarei copilului, inclusiv a traficului si celor mai grave forme de munca a copilului, violenta în familie.

(I)14.11. Certificatele de absolvire cu recunoastere nationala si cele cu recunoastere din partea angajatorului. În cazul celor din urma se verifica modalitatea de desfasurare a programului de formare, utilizând criteriile existente în legislatia de formare profesionala a adultului.

Standardul 15	Supervizarea Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati dispune de un sistem eficient de supervizare al resurselor umane, care permite functionarea sa la randament optim.
Rezultat	Personalul este motivat si performant, asigurând servicii de calitate pentru clientii centrului de zi pentru copiii cu dizabilitati.
Cerinte pentru implementarea standardului 15	
15.1. Coordonatorul CZD are obligatia de a asigura supervizarea interna si externa a personalului de specialitate si a voluntarilor.	
15.2. Coordonatorul CZD organizeaza întâlniri periodice de supervizare cu personalul de specialitate CZD, individual si în echipa, si la cererea acestora. Toate întâlnirile sunt înregistrate.	
15.3. Supervizarea voluntarilor este asigurata de catre personal desemnat de coordonatorul CZD.	
15.4. Furnizorul de servicii are obligatia de a asigura supervizarea coordonatorului CZD.	
15.5. Supervizarea se realizeaza de specialisti cu studii superioare socio-umane cu pregatire în supervizare sau experienta de cel puțin doi ani în servicii pentru copil si familie în plus fata de persoanele carora li se asigura supervizarea respectiva.	

Indicatorii pentru Standardul 15

(D)15.1. - 15.2. - Numar de întâlniri de supervizare, individuale si în echipa/angajat/luna/an.

- Numar de întâlniri de supervizare la solicitarea angajatilor/echipei/an.

(D)15.3. Numar de întâlniri de supervizare/voluntar/luna/an.

(I)15.4. Numar de întâlniri de supervizare a coordonatorului/luna/an.

(D)15.5. Documentele înregistrate referitoare la supervizare.

COLABORARE INTERINSTITUTIONALA

Standardul 16	Protectia copilului împotriva abuzurilor Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati promoveaza si aplica masuri de protejare a copiilor împotriva oricarei forme de intimidare, discriminare, abuz, neglijare, exploatare, exploatare, tratament inuman sau degradant.
Rezultat	Copiii se afla în conditii de siguranta si bunastare, orice suspiciune sau acuzatie privind comiterea unui abuz fiind solutionata prompt si corect de catre întregul personal, conform legislatiei în vigoare.
Proceduri de implementare a standardului 16	
16.1. CZD are proceduri scrise cu privire la prevenirea, identificarea, semnalarea, evaluarea si solutionarea suspiciunilor sau acuzatiilor de abuz asupra copiilor, întocmite în baza legislatiei în vigoare. Aceste proceduri sunt avizate de directorul SPSPC si sunt aduse la cunostinta copiilor, în raport cu vârsta, gradul de maturitate si tipul dizabilitatii si/sau gradul de handicap, familiilor sau reprezentantilor legali, precum si personalului.	
16.2. Copiii si familiile/reprezentantii legali sunt informati, în modalitati accesibile, cu privire la aceste proceduri, precum si cu privire la drepturile copilului.	

16.3.	Copiii sunt încurajati si sprijiniti sa sesizeze orice forma de abuz din partea personalului, a altor copii din CZD sau a unor persoane din afara CZD.
16.4.	CZD tine evidenta tuturor cazurilor de intimidare, discriminare, abuz, neglijare, exploatare (inclusiv exploatare sexuala sau prin munca), tratament inuman sau degradant în registrul de sesizari si reclamatii.
16.5.	Personalul care are suspiciunea sau identifica situatii de abuz, neglijare si exploatare a copilului, în cadrul CZD sau în afara CZD, are obligatia de a le semnalati la SPSPC si de a înstiinta coordonatorul CZD, conform legislatiei în vigoare, precum si de a le înregistra, conform prevederilor SMO prezente. Personalul desemnat de catre coordonatorul CZD, cu avizul SPSPC, poate asigura sau participa la evaluarea initiala a situatiei de abuz, neglijare si exploatare a copilului care a fost semnalata la SPSPC, si rezultatele acesteia se consemneaza în fisa de semnalare obligatorie si evaluare initiala a situatiilor de abuz, neglijare si exploatare a copilului. Fisa este transmisa la SPSPC în termen de maxim 48 de ore de la data evaluarii initiale. Modelul fisei de semnalare obligatorie si evaluare initiala a situatiilor de abuz, neglijare si exploatare a copilului este anexa a ghidului metodologic privind interventia si prevenirea în echipa multidisciplinara si în retea în situatiile de abuz, neglijare si exploatare a copilului.
16.6.	Personalul care are suspiciunea sau identifica situatii de abuz, neglijare si exploatare a copilului în care sunt implicati alti membri ai personalului din CZD are obligatia de a înstiinta imediat coordonatorul CZD, care aplica legislatia în vigoare. În situatia în care coordonatorul CZD nu semnaleaza aceste situatii la SPSPC, în termenul prevazut de SMO prezente, personalul care a înstiintat coordonatorul are obligatia efectuării acestei semnalari.
16.7.	Daca este necesar, coordonatorul CZD anunta, dupa caz, salvarea, politia si/sau procuratura.
16.8.	În CZD este strict interzisa agresiunea verbala sau fizica a copiilor, aceste fapte fiind pedepsite conform legii.
16.9.	CZD asigura sprijin psihologic si consiliere copiilor care au fost intimidati sau discriminati. În situatia copiilor abuzati, neglijati sau exploatați, SPSPC stabileste planul de servicii si asigura implementarea acestuia, conform prevederilor ghidului metodologic privind interventia si prevenirea în echipa multidisciplinara si în retea în situatiile de abuz, neglijare si exploatare a copilului.
16.10.	CZD asigura efectuarea de catre întregul personal (inclusiv personal auxiliar, angajati temporar sau voluntari) a unor cursuri de formare privind problematica protejarii copilului împotriva abuzului, neglijarii si exploatarii.
16.11.	CZD asigura derularea de programe de educare a parintilor privind problematica protejarii copilului împotriva abuzului, neglijarii si exploatarii.

Indicatorii pentru Standardul 16

(I)16.1.1. MOF contine proceduri privind protejarea copilului de abuz, neglijare, exploatare etc.

(I)16.1.2. Personalul cunoaste aceste proceduri.

(I)16.2.1. Copiii si familiile/reprezentantii legali au cunostinte privind drepturile copilului si modalitatile de sesizare/reclamare a oricaror fapte de intimidare, discriminare, abuz, neglijare, exploatare (inclusiv exploatare sexuala sau prin munca), tratament inuman sau degradant.

(I)16.2.2. Existenta unor materiale de informare cu privire la aceste proceduri si la drepturile copilului. Materialele destinate copiilor sunt adaptate tipului dizabilitatii si/sau gradului de handicap (interpret în limbajul semnelor, materiale scrise în Braille, casete audio etc.).

(I)16.2.3. - 16.3. Numarul anual de sesizari efectuate de copii, familie sau reprezentantii legali ai acestora privind suspiciuni sau situatii evidente de abuz asupra copiilor.

(I)16.4. Registrul de sesizari si reclamatii al CZD cuprinde si evidenta sesizarilor si reclamatilor cu privire la abuzul asupra copilului.

(I)16.5. - Numarul anual de situatii de abuz, neglijare si exploatare semnalate de CZD la SPSPC comparativ cu numarul situatiilor consemnate în registrul de reclamatii si abuzuri.

- Numarul de fise de semnalare obligatorie si evaluare initiala completate de personalul CZD si transmise la SPSPC.

- Numarul anual de cazuri de abuz, neglijare si exploatare semnalate de CZD si monitorizate de SPSPC.

- Numarul de cazuri active (în curs de rezolvare) de abuz, neglijare si exploatare, care au fost semnalate de CZD si aflate în monitorizarea SPSPC-ului.

(I)16.6. Numarul anual de situatii de abuz, neglijare si exploatare a copilului în care sunt implicati membri ai personalului CZD comparativ cu numarul anual înregistrat la SPSPC de semnalari referitoare la situatii de acest gen în CZD în cauza însa provenin d de la alte persoane decât membrii personalului sau coordonatorul CZD.

(I)16.7. Numarul anual de situatii care au necesitat anuntarea salvarii si interventia medicala, respectiv interventia politiei si a procuraturii.

(I)16.9. Continutul PPI. Continutul planului de servicii întocmit de SPSPC pentru cazurile de abuz, neglijare si exploatare a copilului.

(I)16.10. Dosarele angajatilor, diplomele de participare la astfel de cursuri.

(I)16.11. Consemnarea programelor de educare a parintilor.

Standardul 17	Activitati de colaborare cu profesionisti si institutii relevante
---------------	---

	Centrul de zi pentru copiii cu dizabilitati colaboreaza cu celelalte servicii comunitare pentru asistenta copiilor si familiilor lor, inclusiv cu profesionistii din domeniu.
Rezultat	Copiii si familiile lor beneficiaza de servicii de calitate în functie de nevoile pe care le au, inclusiv cele identificate de specialistii centrului de zi pentru copiii cu dizabilitati, în vederea prevenirii abandonului si institutionalizarii copiilor.
Cerinte pentru implementarea standardului 17	
17.1.	În situatia solicitarilor directe, personalul de specialitate al CZD evalueaza nevoile copiilor si familiilor lor referitor la alte servicii de care ar trebui sa beneficieze si pe care CZD nu le poate furniza. CZD comunica SPSPC care sunt nevoile si serviciile necesare în vederea întocmirii planului de servicii personalizat.
17.2.	CZD colaboreaza cu toti actorii sociali implicati în implementarea planului de servicii personalizat cu scopul prevenirii abandonului si institutionalizarii copilului si integrarii/includerii sociale a acestuia.
17.3.	În vederea îndeplinirii misiunii sale, CZD colaboreaza în retea cu toate serviciile si programele comunitare, regionale si nationale de asistenta si protectie a copilului si familiei.
17.4.	CZD mentine permanent legatura cu comunitatea în scopul ajustarii activitatilor si programelor curente si pentru initierea de noi activitati si programe în domeniul prevenirii abandonului si institutionalizarii copiilor, precum si cu scopul integrarii/includerii sociale a copiilor cu dizabilitati.

Indicatorii pentru Standardul 17

(I)17.1.1. Existenta evaluarilor copiilor din CZD în ceea ce priveste nevoia de alte servicii de specialitate pe care CZD nu le poate furniza copiilor si familiilor în cazul solicitarilor directe.

(I)17.1.2. Modalitati de comunicare si colaborare cu SPSPC.

(I)17.2.1. Conventii de colaborare cu institutiile si serviciile implicate în implementarea planului de servicii personalizat.

(I)17.2.2. - 17.3.1. Consemnarea informatiilor relevante legate de copiii care beneficiaza si de alte servicii de specialitate oferite de alte institutii/centre.

(I)17.3.2. Conventiile de colaborare si numarul de programe în care CZD este implicat/an.

(I)17.4. CZD opereaza cu modalitati si mijloace diverse pentru mentinerea legaturii permanente cu comunitatea, referitor la solicitarile pentru servicii concrete, semnalarea unor nevoi sau situatii legate de domeniul prevenirii abandonului si institutionalizarii copiilor si integrarea/includerea sociala a copiilor cu dizabilitati etc. (de exemplu, serviciu telefonic destinat acestei probleme, cutie postala, cutii de colectare în diverse puncte din comunitate s.a.).
